МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ОСНОВИ НА ПРИВАТНО ПРАВО

- ИЗБОРНА -
III година

ЕКОНОМСКО - ПРАВНА И ТРГОВСКА СТРУКА

Правен техничар

Скопје, 2008 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ОСНОВИ НА ПРИВАТНО ПРАВО

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: правен техничар

1.2.2. Струка: економско - правна и трговска струка

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Трета

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Изборен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот *основи на приватно право - изборна програма* ученикот стекнува знаења, вештини и се оспособува:

- да ги познава општите карактеристики на облигационите договори;
- да склучува договор за продажба;
- да ја објаснува содржината на договорот за закуп на деловни згради и простории, за заем, за дело, за дар и за гаранција;
- да ги идентификува елементите на договорот за послуга, за депозит, за ортаклак и за доживотна издршка;
- да ја објаснува цесијата и асигнацијата како основа за промени во облигационот однос;
- да ја идентификува одговорноста за штета;
- да ги сфаќа претпоставките за настанување на наследно - правен однос;
- да ги разликува форматите на тестамент;
- да ги разбира договорите со наследно - правно дејство;
- да го идентификува текот на оставинската постапка;
- да ги пресметува роковите во оставинската постапка;
- да развива свест за почитување на правата и обврските кои произлегуваат од облигационите договори.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на програмските содржини на наставниот предмет *основи на приватно право - изборна програма,* односно за постигнување на поставените цели, потребни се претходни знаења од обласна на наставните предмети *констуционо уредување* за I година и *основи на правото* за I и II година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структуирање на содржините за учење

Тематски целини	**Бр. на часови**	**Конкретни цели**	**Дидактички насоки**	**Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите**
1. ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО И НАДОМЕСТ НА ШТЕТА	**36**	***Ученикот:*** - да го сфаќа поимот и општите карактеристики на облигационите договори; - да ги објаснува условите за склучување на договорот за продажба; - да ги разликува елементите на договорот за продажба; - да ја разбира содржината на договорот за заем; - да ги разликува правата и обврските на субјектите од договорот за заем; - да го објаснува склучувањето на договорот за закуп; - да ги разликува видовите договори за закуп; - да ја опишува формата и содржината на договорот за закуп на деловни згради и простории;	Презентирање и објаснување шема и примерок за облигационите договори. Организирање, координирање и контролирање вежби за склучување на облигационите договори по претходно даден образец. Проследување склучени договори од практиката. Организирање посета на нотар и адвокат. Организирање вежби	1. Основи за приватно право Тематска целина: - О*пшт дел на граѓанското право*

		- да ја разбира формата, правата, обврските и преставувањето на договорот за закуп на стан; - да ја опишува формата и начинот на склучување на договорот за дело; - да го објаснува склучувањето на договорот за дар; - да ги истакнува карактеристиките и елементите на договорот за емство (гаранција); - да ја разбира формата и суштината на договорот за лиценца; - да ја разбира суштината на договорот за остава; - да ги идентификува елементите на доворот за послуга; - да ја сфаќа суштината на договорот за депозит; - да ги разликува правата и обврските на субјектите на договорот за депозит; - да ги разликува елементите на договорот за ортаклак, како и правата на договорните страни; - да ја разбира формата и специфичностите на договорот	за проценка на штета и составување на записник на причинета штета.	

		за доживотна издршка; - да ги објаснува облигационите односи: • стекнување без основ; • работоводство без налог; • јавно ветување награда; - да ги идентификува промените во облигационите односи; - да ја разбира цесијата како основ за промена на страните на облигациониот однос; - да ја објаснува асигнацијата како основ за промени во облигациониот однос; - да ја разликува материјалната од нематеријалната штета; - да ја идентификува одговорноста за штета; - да го идентификува надоместокот на штета на неоправдано осудено лице; - да ја утврдува висината на штетата.		
2. НАСЛЕДНО ПРАВО	**36**	- Да го разбира поимот наследно право; - да ги објаснува претпоставките за наследување (оставител, оставина, наследник);	Презентирање шема и водење дискусија за поимот, претпоставките и настанувањето на	1. Основи на приватно право Тематска целина: - *Општ дел од граѓанско право*

		- да ја сфаќа суштината на наследувањето врз основа на закон; - да ги објаснува законските наследни редови; - да го објаснува поимот и карактеристиките на тастаментот како основа за повикување на наследството; - да ги разликува видовите и формите на тестамент; - да ја сфаќа суштината на отповикување на тестамент; - да ги разбира договорите со наследно - правно дејство (договор за остапување и распределба на имотот за време на животот и договор за доживотна издршка); - да го објаснува поимот, текот на оставинската постапка и делбата на оставината; - да ја сфаќа суштината на изјавата за прифаќање на наследство; - да го идентификува упатувањето на парница поради спор во врска со спорни факти; - да го опишува решението за	наследно - правниот однос. Прикажување шематски приказ на хамер за законските наследни редови. Презентирање и објаснување графички приказ на формите на тестамент. Организирање, координирање и контролирање вежби за земање изјава на записник, составување на решение, пресметка на рокови. Проследување на примери од практиката.	- *Стварно право*

		наследување; - да ги пресметува роковите во оставинската постапка; - да ги објаснува случаите кога не постојат или се непознати наследници на имотот.		

4.2. Наставни методи и активности на учење

За реализација на наставата по наставниот предмет *основи на приватно право - изборна програма*, согласно поставените цели на наставниот предмет, како основни наставни методи се користат: водење на насочена дискусија, решавање на проблеми и симулација на реални ситуации, учење преку сопствено откривање, слободни задачи, тимска настава и др.

Активности на ученикот: применува законитости и правила, набљудува, слуша, прибележува, чита, толкува позитивни законски прописи, презентира, конципира, размислува критички, работи домашни задачи, дискутира.

Активности на наставникот: организира, планира и подготвува настава, дава инструкции за работа, поттикнува дискусии, објаснува, поставува прашања, симулира реални ситуации, презентира, оценува и поттикнува на самооценување од страна на учениците.

4.3. Организација и реализација на наставата

Процесот на учење во наставата по наставниот предмет *основи на приватно право - изборна програма* се изведува преку стручно - теоретска и практична настава во училница, организирани посети на институции, организирани информативни средби, разговори и дискусии со претставници - стручни лица од практиката, во училиштето или во институциите и друштвата, со цел да се интегрираат знаењата и ставовите со практичната умеења на учениците. Наставата по овој наставен предмет се реализира и преку индивидуални домашни задачи, кои можат да се изведуваат дома и во училиштето. Образовните активности по предметот *основи на приватно право - изборна програма* се организирани во две полугодија, четири тримесечја и неделен распоред на часовите.

4.4. Наставни средства и помагала

За поуспешна реализација на целите на наставниот предмет *основи на приватно право - изборна програма* треба да се користи: компјутерска опрема, ЛЦД проектор, графоскоп, шеми, обрасци, публикации и слично. Литература потребна за реализација на наставата, како за наставниците така и за учениците, е учебник за овој наставен предмет, наставни помошни материјали, закони, коментари на законите, стручни списанија, практикуми од соодветни области.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши преку континуирано следење во текот на учебната година, усно и писмено - преку тестови на знаења, проектни задачи, писмени извештаи за реализираните активности на учениците, постигнувања и резултати од тимската работа, индивидуални домашни задачи, креативност, покажен интерес и активно учество на учениците на часовите.

Доколку ученикот не покаже резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма врз основа на утврдените критериуми за оценување, се постапува според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Покрај условите пропишани со Законот за средно образование наставникот треба да ги поседува следниве индивидуални, професионални и педагошки карактеристики: да го мотивира и да влијае позитивно на ученикот со својот начин на изразување, углед, појава, подготвеност за дополнителна работа, образование, систем на вредности и идеали, да соработува со другите наставници, стручни работници, социјални партнери, стручни институции, да поседува способност за изведување на настава и комуникација со учениците, да владее со литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, да поседува способност за примена на современа образовна технологија, да поседува способност за планирање, организирање, воведување новини во наставниот процес, како и способност за професионално и педагошко самообразување, да е комуникативен и креативен.

6.2. Стандард за наставен кадар

Завршени студии по право, со здобиена педагошко - психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор

За реализација на наставната програма по *основи на приватно право - изборна програма* се користи училница опремена со наставни средства, помагала и опрема согласно нормативот.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: март 2008 година

7.2. Состав на работната група:

- Елизабета Јовановска - Радановиќ, раководител, советник, Центар за стручно образование и обука - Скопје
- доц. д-р Јадранка Дабовиќ, професор, Правен факултет - Скопје
- Ана Аџиева, наставник, СЕПУГС „Васил Антевски - Дрен“ - Скопје
- Викторија Миланова, наставник, СЕПУГС „Васил Антевски - Дрен“ - Скопје
- претставници од социјалните партнери

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

8.1. Датум на започнување: 01.09.2008 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по предметот *основи на приватно право - изборна програма* ја одобри министерот за образование и наука со решение бр. 07-4135/1 од 23.05.2008 година.